

Protokoll fört vid sammanträde med TCO:s styrelse på Carlton Hotel, måndagen den 18 september 1944.

Närvarande: Hr Wagnsson, ordförande, hrr Adamsson, Anger, Ahlberg, Bergdahl, Carlborg, Curtman, Dahl, Hallnäs, fru Linder, hrr Lindén, Lindfors, frk Nygren, hrr Olsen, Persson, Pettersson, Rosberg, fru Rüssel och hr Styrud, såsom sekreterare hr Nordenskiöld samt hr Wahlberg.

Dessutom närvaro ledamöterna i statstjänstemannasektionens styrelse, hrr Mårtensson och Olsson, frk Rydberg och fru Melin, vilka erhållit kallelse till sammanträdet för deltagande i handläggningen av frågorna om statstjänstemännens löner och förslaget om lag till allmän sjukförsäkring.

1 §.

Ordföranden öppnade sammanträdet samt hälsade styrelsens ledamöter välkomna till det första egentliga styrelsesammanträdet inom TCO.

2 §.

Styrelsen beslöt att till sitt protokoll anteckna följande uppgifter angående TCO:s verksamhet sedan styrelsens senaste sammanträde, nämligen:

att arbetsutskottet sammanträtt den 20/6, 6/7, 16/8, 2/9 och 18/9;

att Systembolagens Personalförenings årsmöte ägt rum den 18 juni;

att Socialvårdsfunktionärernas Riksförbunds kongress ägt rum den 6-9 juli.

Vid kongressen hade bland annat beslutats ändring från den 1 september 1944 av förbundets namn till Sveriges Socialtjänstemannaförbund;

att Sveriges Allmänna Folkskolläraförbunds ombudsmöte ägt rum den 27-28 juni;

att Sveriges Kommunaltjänstemannaförbunds kongress ägt rum den 1-3 september;

att Kvinnliga Telefontjänstemannaföreningarnas Centralförenings konferens ägt rum den 8-10 september;

att sakkunniga tillkallats av finansministern för utredning av frågan om deltidsarbete i allmän tjänst. Bland de sakkunniga företrädde tjänstemännen av fru Rüssel, Kvinnliga Telefontjänstemannaföreningarnas Centralförening, och biblioteksassistenten Margit Vinge, Centrala Statsförvaltningens Tjänstemannaförening;

- att inom Arbetsmarknadskommisionen tillsatts en kommitté med uppdrag att utarbeta förslag till organisationsplan för den planerade tjänstemannaförmedlingen. Kommittén hade bland annat föreslagit, att i anslutning till den planerade huvudcentralen för tjänstemannaförmedlingen i Stockholm skulle inrättas en särskild delegation, sammansatt av representanter för de av förmedlingen närmast berörda parterna. I denna delegation skulle TCO företräddas av fyra representanter. Dessutom föreslogs inrättandet av ett större råd, där bland annat sådana organisationer som icke kunde bli företrädde i delegationen skulle bli representerade;
- att TCO av Svenska Kommittén för Internationellt hjälparbete anmodats utse en representant i en av kommittén organiserad rådgivande nämnd, sammansatt av representanter för de större organisationerna inom svenskt näringsliv samt vissa andra sammanslutningar. Till TCO:s representant i nämnden ifråga hade utsetts ordföranden med hr Hallnäs som suppleant;
- att TCO efter framställning från interimstyrelsen för Institutet för högre social utbildning i Göteborg beretts tillfälle utse en representant i styrelsen för institutet;
- att riksdagen bifallit en motion i andra kammaren angående representation för tjänstemännen i länsarbetsnämnderna. Enligt riksdagens beslut skulle tjänstemännens representanter utses på förslag av TCO;
- att till TCO:s representant i allmänna lönenämnden, sektionen för handläggning av ärenden rörande undervisningsväsendet, efter ombudsman Lindén hos Sveriges Allmänna Folkskolläraförbund, vilken avgått från sin tjänst, utsette hr Rosberg med frk Nygren som suppleant;
- att TCO beslutat avslå en hemställan om anslag på 5.000 kronor från vissa kvinnoorganisationer såsom bidrag till kostnaderna för inspelandet av en kortfilm angående kvinnans frihetskamp;
- att TCO avböjt en inbjudan från Reso att ekonomiskt delta i ett av Reso planerat hotellföretag i Stockholm;
- att TCO avslagit en hemställan från Husmödrarnas och Hushållslärarinnornas samorganisationer angående anslag till finansieringen av en planerad forskningsverksamhet på hemhushållningens område;
- att Svenska Journalistförbundets kongress avslagit Stockholms- och Värmlandskretsarnas av Journalistförbundet motiverade angående förbundets anslutning till TCO;
- att TCO efter framställning från Tekniska Institutet i Stockholm utlovat viss medverkan vid bildandet av en riksorganisation för lärarna vid de privata undervisningsanstalterna i landet;
- att en preliminär överenskommelse rörande gränsdragning mellan Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund och Kommunalarbetsförbundet träffats vid överläggningar i Saltsjöbaden i juli månad. Överenskommelsen hade sedermera godkänts av Kommunaltjänstemannaförbundets kongress och skulle behandlas av Kommunalarbetsförbundets styrelse;
- att Socialdepartementet bifallit en framställning från Kungl. Telegrafstyrelsen angående viss ändring i arbetstiden för minderåriga kvinnliga telefonister. TCO, som beretts tillfälle avgiva yttrande i frågan, hade avstyrkt Telegrafstyrelsens framställning. Socialdepartementet hade grundat sitt ställ-

- ningstagande till Telegrafstyrelsens framställning på yttranden av Riksförsäkringsanstalten och Arbetsmarknadskommissionen, vilka tillstyrkt framställningen sedan det klarlagts, att denna icke innebure en ökning av arbetstiden utan endast en förskjutning av densamma, så att den skulle kunna sluta kl. 23 i stället för, som nu vore förhållandet, kl. 22;
- att TCO i skrivelse till socialministern hemställt om representation i en av Socialstyrelsen föreslagen utredning rörande en förbättring av Socialstyrelsens lönestatistik;
- att TCO avgivit remissyttrande över utredning angående rättslig likställighet i olika avseenden mellan handelsagenter och handelsresande å ena sidan och arbetstagare å andra sidan samt därav föranledda förslag till vissa ändringar i lagen om förenings- och förhandlingsrätt m.fl. författningar;
- att TCO avgivit remissyttrande över 1938 års arbetarskyddskommittés förslag till ny arbetarskyddslag, vilket TCO erhållit på förhandsremiss;
- att TCO avgivit remissyttrande över betänkande med förslag rörande revision av lagstiftningen om kvinnas behörighet att innehava statstjänst och annat allment uppdrag samt slutligen
- att TCO avgivit remissyttrande över betänkande angående inrättande av ett samhällsvetenskapligt forskningsråd.

3 §.

Styrelsen upptog till behandling frågan om utsändande av protokoll från arbetsutskottets och styrelsens sammanträden.

Ordföranden meddelade, att arbetsutskottet vid denna frågas behandling varit enigt om lämpligheten av att protokollen från utskottets sammanträden skulle utsändas till styrelsens ordinarie ledamöter och suppleanter samt att protokollen från styrelsens sammanträden, förutom till de ordinarie ledamöterna, även skulle utsändas till suppleanterna. För att bereda en vidare krets inom de anslutna organisationerna tillfälle att följa TCO:s arbete, borde en rapport angående verksamheten utsändas förslagsvis en gång i kvartalet. Fråga hade även väckts om att styrelsens protokoll skulle utsändas till samtliga anslutna organisationer, varigenom dessa finge möjlighet att kontinuerligt följa verksamheten.

Under den följande diskussionen föreslogs, att även arbetsutskottets protokoll skulle utsändas till samtliga anslutna organisationer.

Styrelsen beslöt beträffande styrelseprotokollen, att dessa skulle tillställas, förutom de ordinarie styrelseledamöterna och suppleanterna, även samtliga anslutna organisationer.

Styrelsen beslöt vidare beträffande arbetsutskottets protokoll, att dessa skulle utsändas till styrelsens ordinarie ledamöter och suppleanter.

Styrelsen beslöt slutligen att en rapport angående TCO:s verksamhet kvartalsvis skulle utsändas till organisationerna.

Styrelsen upptog till behandling frågan om en förbättring av de lägre statstjänstemännens löner.

Ordföranden meddelade, att frågan nyligen aktualiserats, då Statstjänarkartellen vid uppvaktning för finansministern framfört krav på en snar förbättring av de lägre statstjänstemännens löner. Vid en senare uppvaktning för statsministern och finansministern hade dessa krav preciserats så, att ett fast lönetillägg krävts för alla lägre statstjänstemän intill 12:e löneklassen.

Från flera av de till TCO anslutna statstjänstemannaorganisationerna hade även framställningar gjorts om att TCO snarast måtte upptaga denna fråga till behandling. Svenska Tullmannaförbundet hade även inkommit med en skriftlig hemställan i frågan.

Ordföranden hade varit i förbindelse med en representant för Statstjänarkartellen, vilken lämnat vissa upplysningar angående de uppvaktningar, som kartellen gjort för stats- och finansministrarna. Från statsmakternas sida ställde man sig tydligen i stort sett förstående till de framförda kraven. Stats- och finansministrarna hade även i offentliga uttalanden ställt i utsikt en lösning av frågan vid en eventuell höstriksdag.

Ordföranden meddelade vidare, att han på uppdrag av arbetsutskottet varit i förbindelse med finansministern för att söka få närmare kännedom om statsmakternas inställning till frågan samt för att utröna om tillfälle kunde beredas att inför honom framlägga TCO:s synpunkter på denna fråga. Finansministern hade därvid framhållit, att han vore villig att mottaga representanter från TCO för en överläggning. Han hade vidare framhållit, att enligt hans förmenande eventuella förhandlingar med tjänstemännen i denna fråga måste ske med utgångspunkt från gällande lönestopp.

Den följande diskussionen utformade sig i huvudsak till en principdebatt om formerna för TCO:s handlande i frågan. Beträffande själva saksfrågan diskuterades emellertid bland annat möjligheterna att vid de kommande förhandlingarna med statsmakterna framställa krav om en allmän förbättring av statstjänstemännens löner. Vidare diskuterades, huruvida det vore lämpligt att i samband med kravet på lönetillägg även framföra frågan om kompensation i form av barntillägg.

Styrelsen beslöt i princip uttala sig för en uppvaktning från TCO:s sida för finansministern rörande statstjänstemännens löner samt beslöt hänskjuta frågan till statstjänstemannasektionens styrelse för vidare behandling. Handläggningen skulle där ske i samförstånd med TCO:s arbetsutskott.

5 §.

Styrelsen upptog till diskussion förslaget till lag om allmän sjukförsäkring.

Sekreteraren meddelade, att lagförslaget varit föremål för diskussion vid en ombudsmannakonferens den 31 augusti. Man hade därvid enats om vissa riktlinjer för TCO:s yttrande i ärendet, vilka i korthet ginge ut på att

TCO borde tillstyrka förslaget under framhållande, att det visserligen vore av mycket ringa betydelse för stats- och kommunaltjänstemännen samt stora grupper privattjänstemän, men att förslaget vore av så vittgående social betydelse, att man från tjänstemannahåll ansåge sig böra tillstyrka detsamma. Förslaget hade remitterats till de anslutna organisationerna med begäran att dessa till TCO skulle inkomma med yttrande. I de svar som inkommit från organisationerna hade speciellt från statstjänstemannahåll allvarliga betänkligheter framförts mot förslaget. Man hade sålunda påpekat, att de sjukförmåner, som för närvarande utginge enligt de statliga lönerglementena, på många punkter vore bättre än de, som förslaget innefattade. Det föreslogs därför, att statstjänstemännen skulle helt undantagas från sjukförsäkringslagen, men att deras familjemedlemmar däremot skulle sjukvårdsförsäkras och att särskild avgift härför skulle erläggas av vederbörande statstjänsteman. Vidare hade i vissa yttranden framhållits, att den i förslaget föreslagna sjukpenningen - kronor 1:50 - för gift kvinna som icke hade förvärvsarbete, vore för låg. Beträffande den i förslaget berörda frågan om genomförande av obligatorisk arbetslöshetsförsäkring efter likartade principer som sjukförsäkringen hade man vid den ovannämnda ombudsmannakonferensen enat sig om att uttala, att från TCO:s sida skulle framhållas, att denna fråga icke borde lösas efter samma principer som sjukförsäkringen. Skulle en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring genomföras, borde detta ske enligt den princip, som tillämpades inom de erkända arbetslöshetskassorna, d.v.s. yrkesprincipen.

Den följande diskussionen kom i stort sett att röra sig om de nackdelar, som den föreslagna försäkringen komme att innebära för stats- och kommunaltjänstemännens del. Vidare upptogs en del detaljfrågor i lagförslaget till diskussion.

Styrelsen beslöt uppdraga åt arbetsutskottet att med ledning av den förda diskussionen ifråga utarbeta remissyttrande över förslaget till lag om allmän sjukförsäkring.

6 §.

Styrelsen upptog till behandling frågan om Svenska Teaterförbundets anslutning till TCO.

Sekreteraren meddelade, att frågan om Teaterförbundets anslutning sedan en längre tid tillbaka varit föremål för överläggningar såväl inom förutvarande Daco som nuvarande TCO. Sedan en viss omorganisation av förbundet skett, hade ett förslag till stadgar för förbundet utarbetats, vilket delgivits TCO med förfrågan, om förbundet på grundval av dessa stadgar kunde vinna inträde i TCO.

Arbetsutskottet hade efter behandling av frågan beslutat föreslå styrelsen att godkänna Teaterförbundets stadgar såsom förutsättning för medlemskap i TCO.

Styrelsen beslöt i enlighet med arbetsutskottets förslag.

7 §.

-Ordföranden meddelade, att stadgarna för statstjänstemannasektionen

het utan bibehållen lön måst uttagas från den ordinarie befattningen.

Styrelsen beslöt bifalla arbetsutskottets förslag.

9 §.

Styrelsen upptog till behandling vissa personalfrågor.

1. Styrelsen beslöt i enlighet med arbetsutskottets förslag att sekreterarens lön, vilken tidigare utgått med 700:- kronor per månad plus 20,7 % indextillägg, från och med juli månad skulle höjas till 800:- kronor per månad plus 20,7 % indextillägg. Härvid skulle även hans pensionsförsäkring i SPP regleras i enlighet härmed.
2. Styrelsen beslöt i enlighet med arbetsutskottets förslag, att hr Wahlbergs lön, vilken tidigare utgått med 500:- kronor per månad plus 20,7 % indextillägg, från och med juli månad skulle höjas till 575:- kronor per månad plus 20,7 % indextillägg. Härvid skulle även hans pensionsförsäkring i SPP regleras i enlighet härmed.
3. Styrelsen beslöt på arbetsutskottets förslag att ytterligare ett kvinnligt biträde skulle anställas på TCO:s expedition med en viss provtjänstgörings-tid, som senare skulle fastställas.
4. Styrelsen beslöt på arbetsutskottets förslag, att fröken Brobergs lön från och med 1 juli 1944, vid vilken tidpunkt hon hade uppnått 25 års ålder och sålunda borde pensionsförsäkras i SPP enligt den anslutningsplan, som Daco tidigare haft med SPP, skulle höjas från 350:- kronor till 375:- kronor per månad plus indextillägg, samt att hon för denna lön skulle pensionsförsäkras i SPP.

10 §.

Ordföranden meddelade, att frågan om utseende av en direktör för TCO varit föremål för behandling inom arbetsutskottet och därvid bordlagts.

I detta sammanhang framhöll hr Curtman, att frågan om anställandet på TCO:s expedition av en tjänsteman, insatt i statstjänstemannafrågor, nu blivit aktuell, då det visat sig av behovet påkallat, att en sådan tjänsteman finnes tillgänglig på TCO:s expedition. Han föreslog, att styrelsen skulle lämna arbetsutskottet fullmakt att i samråd med stats-tjänstemannasektionens styrelse besluta om tillsättandet av en tjänsteman för ifrågavarande ändamål.

Under den följande diskussionen föreslogs av hr Olsen m.fl., att frågan skulle hänskjutas till arbetsutskottet utan uttalande från styrelsens sida.

Styrelsen beslöt med 10 röster mot 8 bifalla hr Curtmans förslag och hade sålunda beslutat lämna arbetsutskottet fullmakt att i samråd med statstjänstemannasektionens styrelse anställa en tjänsteman på TCO:s expedition, vilken vore insatt i statstjänstemännens speciella frågor.

11 §.

Förste vice ordföranden meddelade, att en preliminär överenskommelse rörande gränsdragning mellan Svenska Industritjänstemanna-Förbundet, Handelstjänstemannaförbundet och Svenska Handelsarbetareförbundet träffats vid överläggningar i Malmö den 15 september.

Överenskommelsen skulle bli föremål för behandling vid Landsorganisationens nästa kongress, vilket nödvändiggjorts av den omständigheten, att överenskommelsen ifråga innebure ett avsteg från LO:s organisationsplan. Då överenskommelsen även innebure att Handelstjänstemannaförbundets organisationsområde komme att minskas, borde frågan i enlighet med bestämmelserna i TCO:s stadgar upptagas till behandling i TCO:s styrelse.

Styrelsen beslöt bordlägga frågan till ett kommande sammanträde.

I detta sammanhang framhöll andre vice ordföranden, att det vore av viss betydelse, att TCO:s styrelse godkände den preliminära överenskommelse angående gränsdragning, som träffats mellan Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund och Kommunalarbetareförbundet.

Styrelsen beslöt bordlägga denna fråga till ett kommande sammanträde.

12 §.

Hr Dahl föreslog, att en kommitté skulle tillsättas inom TCO för utredning av gränsfrågor mellan de anslutna organisationerna.

Styrelsen beslöt hänskjuta denna fråga till arbetsutskottet.

13 §.

Hr Styrud framhöll, att det skulle vara värdefullt, om ett tidskriftsutbyte komme till stånd mellan de anslutna organisationerna. Det vore därför önskvärt, att man från expeditionen toge initiativ till ordnandet av ett dylikt tidskriftsutbyte.

Styrelsen beslöt uppdraga åt sekreteraren att vidtaga erforderliga anstalter för åstadkommande av ett tidskriftsutbyte mellan organisationerna.

14 §.

Styrelsen beslöt på hr Ahlbergs förslag uppdraga åt arbetsutskottet att undersöka förutsättningarna för anordnandet av en internationell tjänstemannakonferens efter krigets slut i syfte att utröna förutsättningarna för en framtida internationell samverkan mellan tjänstemannagrupperna i olika länder.

In fidem:

Otto Nordenskiöld

Justeras:

Ruben Wagnsson